

REVISORERNA

Handläggare

Johan Magnusson

Direkttelefon

010-831 40 60

Datum

2021-10-22

Ert datum

Vår beteckning

Rev/21014

Er beteckning

Regionstyrelsen
Hälso- och sjukvårdsnämnden

Granskning av Folktandvården - uppföljning

Regionens revisorer har ansvar för att genomföra årlig granskning av regionens samtliga verksamheter. Utifrån detta uppdrag och ansvar har regionens revisorer utarbetat dokumentet ”Granskningsstrategi” i vilket de beskriver de områden som revisorerna främst ska fokusera på under innevarande mandatperiod. Baserad på granskningsstrategin gör revisorerna en årlig riskbedömning och revisionsplan. I ”Revisionsplan 2021” har revisorerna aktualiserat en uppföljande granskning avseende Folktandvården.

Folktandvården ingår som en del i regionens hälso- och sjukvård, men intar en särställning bland annat genom sin intäktsfinansiering.

Dåvarande landstingets revisorer genomförde år 2018 ”Granskning av Folktandvården”, i vilken iakttagelser och rekommendationer lämnades till dåvarande landstingsstyrelsen.

Den nu aktuella uppföljande granskningen har genomförts av EY på uppdrag av regionens förtroendevalda revisorer.

I rapporten redovisar konsulterna bland annat följande sammanfattande iakttagelser och rekommendationer:

Granskningen visar att det saknas en gemensam styrning för tillgänglighet inom Folktandvården. Det finns ett antal mål och indikatorer för tillgänglighet och Hälso- och sjukvårdsnämnden erhåller löpande rapporter om tillgänglighet. Det saknas dock tillförlitlig, uppdaterad information om Folktandvårdens tillgänglighet. Det saknas också resurser och tekniska möjligheter för uppföljning av centrala nyckeltal. Det sker ingen kontroll av den kö som finns för nya patienter, trots att styrningen fokuserar på denna grupp som är lägst prioriterade.

Av granskningen framgår, att analyser av tillgängligheten samt orsaker och åtgärder för förbättrad tillgänglighet sker på en övergripande nivå. Analyser inför beslut om åtgärder samt analyser av åtgärders resultat sker däremot inte, vilket är en konsekvens av utmaningarna med verksamhetsuppföljningen. Detta medför svårigheter att utvärdera arbetet och enligt tillgänglig information har tillgängligheten minskat under pandemin. Flertalet åtgärder vidtas för förbättrad tillgänglighet såsom förändrade vårdlinjer, förbättrat tidbokningssystem samt förbättrad kompetensförsörjning och lån av medarbetare mellan kliniker.

Granskningen visar att det saknas en systematisk styrning för arbetet med att rekrytera, behålla och utveckla medarbetare inom Folkandvården. Det saknas politiska mål kopplat till kompetensförsörjning. Inom Folkandvården används inte regionens övergripande personalstrategi (vars giltighetstid är passerad). Folkandvården har egna strategier och rutiner för kompetensförsörjning men det framgår inte att de baseras på en dokumenterad, strategisk analys av verksamhetens behov samt resultat av tidigare åtgärder. Det saknas gemensam styrning och uppföljning av arbetet med kompetensutveckling inom Folkandvården, vilket medfört att detta i nuläget sker på varje enskild klinik.

Vad gäller uppföljningen av de rekommendationer som framfördes i den tidigare granskningen (2018) framgår att tre rekommendationer kvarstår i sin helhet då inga åtgärder har vidtagits. Två rekommendationer kvarstår delvis då utveckling pågår.

Sammanfattningsvis bedömer vi att Regionstyrelsen samt Hälso- och sjukvårdsnämnden enbart delvis säkerställt en god tillgänglighet och inte utövar en ändamålsenlig styrning och ledning samt intern kontroll över Folkandvården. Granskningen visar att det saknas en gemensam styrning för tillgänglighet och kompetensutveckling samt att detta arbete främst styrs av respektive klinikchef. Därtill finns stora utmaningar avseende uppföljning vilket leder till svårigheter att grunda beslut om åtgärder utifrån analyser av nuläge och tidigare åtgärders resultat. Vad gäller åtgärder kopplat till rekommendationer från granskningen 2018 framgår att merparten av rekommendationerna kvarstår och att få åtgärder har vidtagits.

I rapporten framförs följande rekommendationer till Regionstyrelsen respektive Hälso- och sjukvårdsnämnden:

Vi rekommenderar Regionstyrelsen att:

- ▶ Tydliggöra gränsdragningen i ansvar mellan Regionstyrelsen och Hälso- och sjukvårdsnämnden.
- ▶ Säkerställa en tydlig gemensam styrning inom Folk tandvården för arbetet med kompetensförsörjning.
- ▶ Tillse att arbetet med kompetensförsörjning baseras på strategiska analyser av framtida behov och tidigare åtgärders resultat.

Vi rekommenderar Hälso- och sjukvårdsnämnden att:

- ▶ Tydliggöra gränsdragningen i ansvar mellan Regionstyrelsen och Hälso- och sjukvårdsnämnden.
- ▶ Säkerställa en tydlig gemensam styrning inom Folk tandvården för arbetet med tillgänglighet.
- ▶ Tillse att arbetet med tillgänglighet baseras på strategiska analyser av framtida behov och tidigare åtgärders resultat.
- ▶ Tillse att uppföljningen av Folk tandvården utvecklas för att tillförlitlig information om verksamheten ska kunna tas ut löpande och användas för verksamhetsutveckling.
- ▶ Säkerställa att nämnden tar del av tillräcklig uppföljning av tandvården och Folk tandvården utifrån en bedömning av risker kopplat till nämndens mål och uppdrag. Säkerställa en plan för implementering och uppföljning av Socialstyrelsens nya riktlinjer för tandvård.

Därtill visar uppföljningen att ett antal rekommendationer till Regionstyrelsen och Hälso- och sjukvårdsnämnden från 2018 års granskning av Folk tandvården inte har beaktats.

Vi rekommenderar fortsatt Hälso- och sjukvårdsnämnden att:

- ▶ Tillse att en rutin för uppföljning av Folk tandvårdens följsamhet till de nationella riktlinjerna inom vuxentandvården tas fram och införs.
- ▶ Utveckla styrningen av tandvården och då främst det som handlar om regionens övergripande uppdrag att åstadkomma god tandhälsa och en tandvård på lika villkor för hela befolkningen.
- ▶ Utveckla styrningen av Folk tandvården Värmland i syfte att klargöra hur de specifika uppdragen (ofta anslagsfinansierade) klaras.

Vi rekommenderar fortsatt Regionstyrelsen att:

- ▶ Överväga att se över dagens budgetmodell och kostnadsfördelningsmodell avseende s.k. SAL-kostnader.
- ▶ Säkerställa att Folktandvården ges förutsättningar att effektivt anpassa sin verksamhet efter villkoren på en konkurrensutsatt marknad.

Revisorerna översänder härmed rapporten och emotser Regionstyrelsens och Hälso-och sjukvårdsnämndens svar, med redogörelse för vilka åtgärder styrelsen och nämnden avser att vidta, senast den 23 mars 2022.

Ingela Wretling
ordförande

Kristina Bengtsson Nilsson
vice ordförande